

I N G E B L I K T

MOER

Moer 2001/1 opent met een bijdrage van Jehannes Ytsma & Danny Beetsma over drietalig basisonderwijs in Fryslân. Op zeven scholen krijgen leerlingen les in het Nederlands, het Fries en het Engels. De resultaten van het project worden vergeleken met voorbeelden uit het buitenland. Corina Brink stelt het computerprogramma

REVIPRO voor, een hulp voor het herschrijven en becommentariëren van teksten. Het programma is bestemd voor de tweede fase van het havo/vwo (pakweg 4-5-6 aso). Een recensie van een proefschrift over prentenboeken, twee aankondigingen en vier signalementen leesvoer maken dit nummer compleet.

LEVENDE TALEN

In de juni-nummers van *Levende Talen* staat het vreemdetalenonderwijs in het vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs) centraal, een onderwijsvorm waar maar liefst 63% van de Nederlandse leerlingen in het voortgezet onderwijs naartoe gaat.

Levende Talen Tijdschrift 2/2 (juni 2001) bevat, naast drie bijdragen rond dit thema, een artikel over de beoordeling van de Nederlandse taalvaardigheid van allochtone leerlingen in een internationale schakelklas (zeg maar: onthaalklas). Uriël Schuurs & Gerard Elshout laten zien dat de oordelen van NT2-leraren niet altijd overeenkomen met die van de leraar Nederlands in het secundair onderwijs.

In *Levende Talen Magazine 88/5 (juni 2001)* komt de leraar Nederlands aan zijn trekken in een aantal praktische bijdragen over het sectorwerkstuk (vergelijkbaar met de geïntegreerde proef) en het fictie-onderwijs in het vmbo, en in de rubriek 'Jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs'. Interessant om weten is dat op de website van *Levende Talen* (www.levendetalen.nl) sinds kort een themalijst interculturele jeugdliteratuur te vinden is onder de secties Nederlands en NT2.

TSJIP/LETTEREN

Tsjip/Letteren 11/2 (juni-juli 2001) is een themanummer over het leesdossier, het middel bij uitstek waarmee ervaringsgericht literatuuronderwijs vorm kan krijgen. Het thema wordt ingeleid door Marloes Janssen die verslag uitbrengt van het Najaarssalon van de Stichting Promotie Jeugdliteratuur, waar veel van de bijdragen aan dit nummer gepresenteerd zijn.

Over de plaats van ICT in het literatuuronderwijs (en meer bepaald het leesdossier) handelt de bijdrage van Frank van Dixhoorn. Dat dossiervorming gewoon een noodzaak is in het literatuuronderwijs, daarvan wil Joop Dirksen de lezer overtuigen. Dorus Luyckx laat heel concreet zien hoe er ook in het vmbo met het fictiedossier (want zo wordt het daar genoemd) gewerkt kan worden. In zijn bijdrage 'Recht doen aan verschillen' gaat Theo Witte op zoek naar een praktijk-

theorie van het leesdossier. Hoe het de spil vormt van het geïntegreerd literatuuronderwijs (Nederlands en moderne vreemde talen) wordt door Monique Metzemaekers & Esther Peze aangetoond. Over het beoordelen van literaire vaardigheden handelen de bijdragen van Alex van de Kerkhof en André van Dijk.

Verder brengt Twan Robben verslag uit over een onderzoek naar het verschil in receptie van Marokkaans-Nederlandse en 'gewone' Nederlandse debutanten. En Tamara Platteel bespreekt haar onderzoek naar de invloed van de culturele achtergrond op de verwerking van poëzie bij allochtone jongeren. Tot slot passeren twee leesbevorderingsprojecten in het vmbo de revue: 'Geniet eens van een gedicht' (Leo Ewals) en 'Bazar' (Kees Broekhof). Hekkensluis is de rubriek 'Leeswijzer' met besprekingen van jeugdliteratuur.

LEZEN EN LEESBEVORDERING

Bij *Academische Uitgeverij Eburon* zijn recentelijk de volgende publicaties verschenen over lezen en leesbevordering:

In de bundel *Lezen en leesbevordering in een multiculturele samenleving* (D. Schram, A. Raukema & J. Hakemulder) wordt dit centrale onderwerp vanuit verschillende perspectieven belicht. Zo wordt aandacht besteed aan wetenschappelijk onderzoek naar geletterdheid bij jonge autochtone en allochtone lezers, aan de voordelen en problemen van de interculturele benadering van literatuuronderwijs, aan verschillen en overeenkomsten in de omgang met literatuur en lezen in het algemeen, en aan de invloed die het lezen kan hebben op de lezers. De bijdragen zijn van de hand van deskundigen uit verschillende landen (onder meer Nederland en Vlaanderen) en richten zich tot een algemeen publiek van geïnteresseerden.

De laatste jaren zijn nieuwe inzichten ontstaan die scholen en leerkrachten in staat stellen proactief in te spelen op leesproblemen. Op basis van die inzichten heeft het Christelijk Pedagogisch Studiecentrum (Amersfoort) een interventieprogramma ontwikkeld dat moet leiden tot een minimale leesuitval in het eerste en tweede leerjaar. *Omgaan met verschillen bij beginnend lezen* (T. Houtveen, D. Mijs, K. Vernooij & E. Roelofs) geeft een beeld van de achtergronden en de opzet van het programma. Ook worden voorbeelden gegeven van de uitwerking en de implementatie ervan op de 28 deelnemende scholen.

Uitgeverij Eburon, Oude Delft 224, NL-2611 HJ Delft, tel. 00 31 15 213 14 84, E-MAIL info@eburon.nl, WEBSITE www.eburon.nl

LOSSE BLAADJES IN EEN GLAZEN DOOS

Wegens grote vraag is de poëziebrochure *Poëzie kennen, waarderen en schrijven in de 2e en 3e graad van het basisonderwijs* herdrukt. De brochure *Losse blaadjes in een glazen doos* is een herziene uitgave.

De brochure bevat vier hoofdstukken:

- (1) *Twee sporen naar poëzie*: technische schema's resp. voordracht en rijm;
- (2) *'t Begint altijd klein*: suggesties voor wie met kinderen poëzie wil schrijven;
- (3) *Van verwondering via verbijzondering naar verwondering*: getuigenissen van ervaren begeleiders;
- (4) *Verbijzondering gebruikt bijzondere hulpmiddelen*: manieren om de boodschap in een gedicht te ondersteunen.

Aansluitend is er een werkmodel voor het vijfde en zesde leerjaar en een toelichting bij de werking van *Jeugd en Poëzie*.

De brochure is samengesteld door Ben Reynders, pedagogisch begeleider en bezieler van de *Soetendaelle*-poëziewedstrijd, die op 25 februari volkomen onverwachts overleed. Ze telt 76 pagina's en kost 300 frank (excl. verzendingskosten).

KCLB, L. Frarynlaan 75/3, 2050 Antwerpen,
tel./fax (03)272 21 46, E-MAIL k.c.l.b@villa-
ge.uu.net.be

IVO

I(nformatie) V(ernieuwing) O(nderwijs) 82 (jan.-maart 2001) is een themanummer over het project modularisering in het bso. Naast achtergronden, standpunten en basisgegevens worden de eerste ervaringen met modulair werken voorgesteld: vier van de 19 deelnemende scholen getuigen.

IVO 83 (april-juni 2001) valt uiteen in twee

delen. Het eerste formuleert bedenkingen bij de zogenaamde weinig-uren-vakken in het secundair onderwijs. Het tweede deel bevat de referaten van de WIVO-studiedag 'Leraar zijn, loont het nog?' (maart 2001): Willy Wielemans plaatst de lerarenproblematiek in zijn maatschappelijke context en Willy Lens benadert het onderwerp langs de psychologische kant.

OVER TAAL

Over taal 40/1 (jan.-feb. 2001) heeft het over de Nieuwe Bijbelvertaling (Paul Gillaerts); Van Dales spellingcorrector voor MS-Word (Karl Hendrickx); het kabinet als samentrekking (Geert Craps); 'het ovale tafeltje' (Hugo Brouckaert); toonaangevende publicaties (onder meer *Taal in de klas*, het verslag van een experimenteel onderzoek naar de relatie tussen taalgebruik en gender, besproken door Natalie Hulsen); een etymologisch uitstapje (Marties Philippa) en de rubriek 'Vraag en antwoord'.

In *Over taal* 40/2 (maart-april 2001) vinden we bijdragen over: de Taalassistent, een nieuwe elektronische taalhulp (Karl Hendrickx); familienamen door een dialectologische bril (Reinhild Vandekerckhove & Veronique De Tier); etymologische woordenboeken (Marties Philippa); een toonaangevende publicatie over de groei van de Nederlandse standaardtaal (Natalie Hulsen); de rubriek 'Vraag en antwoord' en 'scampo, scampi, scampi's' (Hugo Brouckaert) als uitsmijter.

Over taal 40/3 (mei-juni 2001) opent met een bijdrage van Stefan Grondelaers & Dirk Speelman over de Noord/Zuid-variatie in het gebruik van *er*. Willy Smedts heeft het over de klemtoon in leenwoorden en spe-

ciaal in medische vaktermen, Marlies Philippa over leenwoorden en Rob Belemans over Eurotaal. En tot slot: de bespreking van twee toonaangevende publicaties.

AD REM

Ad Rem, Tijdschrift voor zakelijke communicatie is een uitgave van Kluwer, in samenwerking met de vzw Vlaamse Vereniging voor Zakelijke Communicatie. *Ad Rem* 15/2 (2001) bevat bijdragen over: de marketingmacht van de consument (Henny van Gerwen); huisstijl en templates (Ingrid De

Jonge & Priscilla Heynderickx); een pleidooi voor infotainment (Erik Dams) en de rubrieken 'Schrijversportretten', 'Recensies' en 'Nieuwste uitgaven'. Wist u overigens dat het liggend streepje uit telefoonnummers verdwijnt?

(<http://taaltelefoon.vlaanderen.be>)

ONS ERFDEEL

Ons Erfdeel 44/2 (maart-april 2001) heeft het over: de modernisering van het koningschap in Nederland (Harry van Wijnen); de toekomst van de monarchie en de monarchie van de toekomst in België (Mark van den Wijngaert); de poëzie van Roland Jooris (Paul Demets) met enkele gedichten toe; onze verhouding tot de negentiende eeuw (Marita Mathijssen); leven en werk van Joke van Leeuwen (Joke Linders); het Roger Raveelmuseum in Machelen-aan-de-Leie (Olaf Winkler); kinderboekenschrijver en illustrator Wim Hofman (Ed Leeflang); beeldend kunstenaar Sigurdur Gudmundsson uit IJsland (José Boyens); Nederlandse dirigenten en dirigeren in Nederland (Leo Samama); het theaterwerk van Alain Platel (Steven de Belder) en de poëzie van Marnix Gijsen (A.L. Sötemann).

Gelezen in *Ons Erfdeel* 44/3 (mei-juni 2001): over 'Het Bureau' van J.J. Voskuil (G.F.H. Raat); het Meertens-Instituut anno 2001 (A.M. Hagen); het Nederlands in Vlaanderen op drie niveaus bekeken: gedrag, beleid en attitudes (Dirk Geeraerts); de televisie als kroeg (Eric de Kuyper); Dominique Derudder naar Amerika en terug (Dana Linssen); het video- en fotowerk van Marie-Jo Lafontaine (Lut Pil); nieuwe financieringsvormen voor kunst en cultuur in Nederland (Melle Daamen); de poëzie van Dirk van Bastelaere (Dirk de Geest) gevolgd door enkele gedichten; componist Louis Andriessen (Ernst Vermeulen); de persoonlijke mythe van C.O. Jellema (Anneke Reitsma) met enkele gedichten ter afronding.

Elk nummer sluit als vanouds af met de rubrieken 'Culturele kroniek', 'Taal- en cultuurpolitiek' en 'Publicaties'.

Rita Rymenans
Universiteit Antwerpen (UIA)
Departement Didactiek & Kritiek
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be